Ankenævnet for Forsikring

Den 6. maj 2015 blev i sag nr. 86353:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har pensionsordning i Nordea Pension. Hun ønsker en vurdering af, om selskabet har ret til at lade en forhøjelse i pensionsordningen nedsætte eller bortfalde. Ligeledes ønsker hun oplyst, om hun modtager det korrekte beløb i pensionsopsparing, samt hvordan dette udregnes.

Selskabet har anført, at klageren modtager pensionsydelser i overensstemmelse med sin pensionsaftale.

Af "Aftale om pristalsreguleret alderdomsforsikring" underskrevet af klageren den 1/12 1967 fremgår det, at klageren tegnede en indeksforsikring, der omfattede 6 indekskontrakter med et grundbeløb pr. kontrakt på 717 kr. Forsikringens udbetalingsperiode er livsvarig og mindst 13 år. Der skulle årligt indbetales en halvårlig grundpræmie på kr. 49,55, hvilken præmie ville blive pristalsreguleret i henhold til loven. Vedrørende udbetaling var det angivet ”Fra den forsikredes fyldte 67. år udbetales årligt i den ovenfor angivne periode den ydelse, som policen berettiger til under hensyn til de pristalsregulerede præmier.”

Om indekstillæg fremgår det i aftalen, at ”Som tillæg til den forsikringsydelse, de på policen indbetalte præmier berettiger til, udbetales gennem selskabet det månedlige indekstillæg, som den forsikrede måtte oppebære gennem loven.”

Hvert år beregner og offentliggør Statens Administration såvel størrelsen af den pristalsregulerede grundydelse pr. kontrakt som de månedlige indekstillæg, der udbetales sammen med den løbende forsikringsydelse.

I brev af 16/3 2011 til klageren oplyste selskabet bl.a.:

> "Den 1. april 2011 begynder udbetalingen fra din indeksordning med løbende udbetalinger.
>
> **Opsparet bonus**
> Der er opsparet bonus på pensionsordningen, der forhøjer den årlige udbetaling.
>
> | | |
> |---|---|
> | Årlig udbetaling før skat med årlig regulering | 23.697,41 kr. |
> | Statens indekstillæg | 14.944,32 kr. |
> | **Årlig udbetaling før skat i alt** | **38.641,73 kr.** |
>
> Pensionen udbetales livsvarigt med 1/12 månedligt forud og er skattepligtig. Udbetalingen er garanteret i 13 år.
>
> **Hvis du ønsker at vente med udbetalingen**
> Du behøver ikke kontakte os, hvis du ikke ønsker at få pensionsordningen udbetalt nu. Udbetaling med Statens indekstillæg skal senest starte, når du fylder 67.
>
> **Hvis der sker ændringer før den 1. april 2011**
> Du skal være opmærksom på, at de beregnede beløb er prognosetal. Størrelsen af beløbet forudsætter, at eventuelle indbetalinger sker på det tidspunkt, hvor de forfalder, og at der ikke sker ændringer i kontorenten. Beløbet kan også blive påvirket af ændringer i lovgivningen."

I fortrykt svarbrev af 22/3 2011 til selskabet skrev klageren under på, at hun ønskede udbetaling i pr. 1/4 2011. Klageren gjorde opmærksom på, at hun ikke accepterede den af selskabet indførte passus om, at " Vi regulerer beløbet hvert år pr. 1. januar. En eventuel fremtidig forhøjelse kan bortfalde eller blive nedsat på et senere tidspunkt. Men din udbetaling vil aldrig blive lavere end den, vi har oplyst i dette brev."

I brev af 9/4 2014 til klageren anførte selskabet bl.a.:

> "Som vi har beskrevet i vores tidligere korrespondance består af din pensionsordning af to dele, nemlig Statens Indekstillæg og din livsvarige alderspension.
>
> Statens indekstillæg reguleres af Finanstilsynet, mens reguleringen af din livsvarige alderspension er underlagt bonusregulativet i Nordea Liv & Pension. Bonusregulativet anmeldes hvert år til Finanstilsynet jf. reglerne.

Indekstillægget og alderspensionen behandles hver for sig, og det er kun i selve udbetalingen, at beløbene bliver lagt sammen.

Grundlagsrenten er højere end kontorenten
Din pensionsordning er oprettet på en grundlagsrente, der ligger over den kontorente, vi reelt har opnået de senere år. Selv om vores forventninger til rentetilskrivningen har været højere, end den rente, vi reelt har opnået, har vi valgt ikke at nedsætte din udbetaling. Det skyldes, at vi Nordea Liv & Pension arbejder med en såkaldt ydelsesgaranti.

Ydelsesgaranti
På grund af ydelsesgarantien nedsætter vi ikke din udbetaling, uanset udviklingen i renten. Når vi på denne måde fastholder den udbetaling, vi har lovet dig, og som reelt er højere end det, som forrentningen berettiger til, opstår der på din pensionsordning et fiktivt underskud, som vi kalder kontostyrkelse.

Et kontostyrkelsesbeløb udlignes gennem fremtidige bonustilskrivninger, jf. de kontooversigter, vi tidligere har sendt dig. Først, når kontostyrkelsesbeløbet er udlignet, kan ydelsen igen reguleres med ugaranterede beløb.

På grund af den aktuelle kontorente, sat over for størrelsen af kontostyrkelsesbeløbet på din pensionsordning, skal du ikke forvente, at din udbetaling stiger de førstkommende år."

I brev af 14/4 2014 til klageren oplyste selskabet yderligere bl.a.:

"**Regulering af den livsvarige alderspension**
Jeg vedlægger kopi af din 'Aftale om pristalsreguleret alderdomsforsikring' fra 1. december 1967. Her står under punkt 3, at den alderspension, som policen berettiger til, udbetales under hensyn til de pristalsregulerede præmier.

Det betyder, at ydelserne er forhøjet som følge af de pristalsregulerede præmier / indbetalinger. Forhøjelsen er sket med den ydelse, der kunne købes for den pristalsregulerede præmie. Det vil sige, at det var præmien og ikke ydelsen, der var pristalsreguleret.

I forbindelse med, at du skulle starte udbetaling pr. 1. april 2011, er præmieindbetalingen ophørt pr. samme dato, og dette gælder dermed også de stigninger, der er sket i udbetalingen som følge af den pristalsregulerede præmie. Udbetalingen vil derfor fremover kun stige, hvis den bonus, der optjenes, er positiv.

Det opsparede bonusbeløb er brugt til forhøjelse af din livsvarige alderspension, da udbetalingen er startet. Forhøjelse for bonus vil - som reglerne er i dag - være garanterede."

I mail af 2/6 2014 til selskabet anførte klagere bl.a.:

"Jeg forstår stadig ikke, at I må bruge statens garantibeløb til at supplere jeres 'påståede' underskud på det opsparede beløb. Jeg er udmærket klar over, at min opsparing er et og statens supplering noget andet. Men I udnytter det, sådan som jeg forstår jer."

I klageskema af 13/6 2014 til nævnet fremgår det bl.a.:

Sagsfremstilling

Supplerende redegørelse kan evt. vedhæftes som bilag.

D. 22.3.2011 sendte jeg brev tilbage til Nordea Liv og pension. det er ikke dateret fra selskabets side. Jeg ved ikke, om det kan kaldes "skaden". Jeg skulle skrive under på " en eventuel fremtidig forhøjelse kan bortfalde eller blive nedsat på et senere tidspunkt. Men din udbetaling vil aldrig blive lavere end den, vi har oplyst i dette brev". Beløbet var kr.38.641,73. Jeg skrev, at jeg ikke kunne godkende dette. Jeg underskrev, da selskabet skulle have mine bankoplysninger, men gjorde gældende, at jeg ikke med min uderskrift havde akcepteret forhøjelse kunne bortfalde, eller blive nedsat.
Jeg har siden denne dato forsøgt at finde ud af, hvor i kontrakten det giver dem ret hertil , men har kun fået tilbage, at jeg får det korrekte beløb, ikke hvordan de kommer frem til det,eller om det jævnfør kontrakten, har ret hertil. Altså hvor det står? Beløbet jeg får udbetalt er således allerede udhulet i forhold til det oprindelige.
derfor klagen til forsikringsselskabet, hvor svaret er et gentagelse af tidligere svar

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Finde ud af, om de selskabet har ret til at en forhøjelse kan bortfalde eller blive nedsat? Hvordan passer det i forhold til kontrakten fra 1967?

Desuden får jeg det korrekte beløb, og hvordan udregnes dette?

Selskabet har i sit svar af 15/7 2014 til nævnet bl.a. gjort gældende:

”Indekskontrakterne reguleres efter særlige regler i forbindelse med aftale om indekskontrakt, fordi forsikringerne er omfattet af lov nr. 260 af 2/10 1956.

Af aftalen om pristalsreguleret alderdomsforsikring **(bilag 1)** fremgår det, at indekstillægget udbetales *'som et tillæg til den forsikringsydelse, som de på policen indbetalte præmier berettiger til.'* Indekstillægget til det regulerede grundbeløb ydes af Staten og reguleringen af dette fastsættes af Staten hvert år.

Af de almindelige forsikringsbetingelser **(bilag A)** fremgår det af § 11, at '*Den iflg. policen berettigede har ret til bonus i overensstemmelse med selskabets af forsikringsrådet godkendte bonusregulativ.'* Ydermere fremgår det af de særlige regler i forbindelse med aftale om indekskontrakt, at *'Bonus udbetales som en forhøjelse af det regulerede grundbeløb og medfører ikke nedsættelse af indekstillægget.'*

Forsikrede er via sine årlige pensionsoversigter blevet orienteret om, at positiv bonus for forsikringen anvendes til "opsparet bonus", før udbetalingen starter og på samme måde har forsikrede fået orientering om "Særlige regler for opsparet bonus, når udbetalingen starter", hvorefter opsparet bonus anvendes til forhøjelse af de årlige beløb ved død og pensionering.

Ifølge Årsoversigt 2011 **(bilag B)** er der i afsnittet *'Udbetaling, når du går på pension'* oplyst, at *'Når du er 67 år, udbetaler vi: 14.488 kr. om året før skat, så længe du lever'* samt *'Når du er 67 år, får du også udbetalt: en opsparet bonus på 189.329 kr., som vi benytter til at forhøje udbetalingerne med, når du går på pension'.*

Den opsparede bonus indgår derfor i de fastsatte pensionsudbetalinger, ligesom den opsparede bonus indgår som del af den samlede pensionsopsparing pr. 1. januar 2010 ifølge kontooversigten for 2010.

På baggrund af forsikredes henvendelse den 21. februar 2011 blev startudbetalingsdatoen fremrykket til 1. april 2011 (alder 65) i stedet for den oprindeligt aftalte dato 1. april 2013 (alder 67). Udbetalingsbrev af 16. marts 2011 vedlægges **(bilag C),** hvorfor indekstillægget i overensstemmelse med betingelserne herfor ikke blev reguleret pr. årsskiftet 2011/2012.

	Årlig ydelse	Månedlig ydelse
Livsvarig alderspension (2011)	12.356,33	1.029,69
forhøjelse af alderspension pga opsparet bonus	11.341,08	945,09
Statens indekstillæg	14.944,32	1.245,36
Årlig udbetaling før skat i alt	38.641,73	3.220,14
Livsvarig alderspension (2012)	12.356,33	1.029,69
forhøjelse af alderspension pga opsparet bonus	11.341,08	945,09
Statens indekstillæg	14.944,32	1.245,36
Årlig udbetaling før skat i alt	38.641,73	3.220,14
Livsvarig alderspension (2013)	12.356,33	1.029,69
forhøjelse af alderspension pga opsparet bonus	11.341,08	945,09
Statens indekstillæg	15.324,62	1.277,05
Årlig udbetaling før skat i alt	39.022,03	3.251,84
Livsvarig alderspension (2014)	12.356,33	1.029,69
forhøjelse af alderspension pga opsparet bonus	11.341,08	945,09
Statens indekstillæg	15.547,68	1.295,64
Årlig udbetaling før skat i alt	39.245,09	3.270,42

…

Bonusregulering i udbetalingsperioden

Udbetalingerne fra forsikredes livsvarige livrente bliver bonusreguleret i det omfang, at der er positiv bonus til forsikringen.

Fordi noget af den livsvarige livrente er baseret på en ydelsesgaranti på 4,5% har de seneste års lave renteniveau betydet, at forsikredes pensionsordning har givet underskud. Der vil således først blive tilskrevet positiv bonus til efterfølgende årlig forhøjelse af udbetalingerne, når underskuddet på ordningen er inddækket.

Vi er enige med forsikrede i, at vores standardforbehold i svarbrevet **(bilag 3)** om, at *"En eventuel fremtidig forhøjelse kan bortfalde eller blive nedsat på et senere tidspunkt,* ikke er hensigtsmæssig i forhold til netop forsikredes pensionsaftale. Det afgørende er dog i denne sammenhæng det korrekt oplyste sidst i samme afsnit i svarbrevet om, at forsikredes udbetaling *'..aldrig vil blive lavere end den, vi har oplyst i dette brev.'*

Som det fremgår af ovennævnte er Statens indekstillæg ikke omfattet af dette forbehold."

Klageren har i mail af 5/8 2014 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg tager udgangspunkt i den kontrakt, som jeg i sin tid underskrev. Jeg har ikke efterfølgende fået papirer, hvor der står at betingelserne er ændrede.

Jeg har i forbindelse med igangsættelse af min pension i 2011 gjort gældende, at jeg ikke anerkendte det beløb, som var mig stillet i udsigt.

Pensionsalder er i dag 65. Der er ikke kommet forsikringsændringer til mig af den grund? Ved underskrift 1.12. 1967 var pensionsalder 67.

Jeg klager ikke over, at forsikringsselskabet ikke udbetaler opsparet bonus ud over pensionsydelserne.

Jeg klager over, at det beløb, som jeg modtager ikke bliver reguleret med den procent, som er stillet mig i udsigt i kontrakten.

Desuden har jeg bedt om, at måtte få en forklaring på, hvor det står i kontrakten, at selskabet har ret til at gøre, som de har gjort?

Derudover vil jeg gerne vide, hvordan de fremkommer til de beløb jeg får udbetalt.
Hvis den måde selskabet udregner beløbene på er korrekte, hvor kan jeg finde det i kontrakten? Hvis man ser på reelt opsparet beløb, prognosetal og købekraft tal, jonglerer selskabet efter min opfattelse med tallene rundt, så det er umuligt at vide, hvad der er op og ned og reelt og overensstemmelse med faktisk lovgivning på området. Det er en jungle!"

I selskabets brev af 15/8 2014 til nævnet hedder det bl.a.:

"Til forsikredes spørgsmål til omstændighederne omkring fremrykningen af startudbetaling på ordningen fra 67. år til 65. år kan vi oplyse, at denne ændring har haft betydning for størrelsen af de årlige pensionsydelser.

Dette skyldes, at opsparingen på ordningen ved alder 65 ikke har den samme størrelse som prognoserne ved startudbetaling ved 67. år er baseret på. Forsikrede blev gjort opmærksom herpå i vores brev med prognose ved førtidspensionering af 17. juni 2010 og igen i udbetalingsbrev af 16. marts 2011 **(bilag D).**

Generelt omkring fremrykning af startudbetalingstidspunktet på ordningen har forsikrede også fået brev om den 20. juni 2001 **(Bilag E).**"

På nævnets opfordring præciserede selskabet i brev af 27/1 2015 til nævnet, at der er tale om en livsvarig alderspension, og at "Ydelserne fra alderspensionen udbetales derfor, så længe forsikrede er i live, og ikke kun over en periode på 13 år".

Af forsikringsbetingelserne for livsforsikring fremgår det bl.a.:

"**Bonus § 11**
Den iflg. selskabet berettigede har ret til bonus i overensstemmelse med selskabets af forsikringsrådet godkendte bonusregulativ.

Særlige regler i forbindelse med aftale om indekskontrakt
Forsikringen omfattes af lov nr. 260 af 2/10 1956 om pristalsreguleret alderdomsforsikring og alderdomsopsparing med senere ændringer.
Præmien reguleres hvert kalenderår til et beløb svarende til den i policen anførte grundpræmie multipliceret med forholdet mellem detailpristallet pr. juli i kalenderåret forud for indbetalingsåret og detailpristallet pr. juli i kalenderåret forud for forsikringens begyndelsesår.
Det i policen anførte grundbeløb reguleres på grundlag af de indbetalte præmier *).
Indekstillæg til de regulerede grundbeløb ydes af Staten efter de regler, der angives i den vedlagte genpart af aftale om pristalsreguleret alderdomsforsikring.

Bonus udbetales som en forhøjelse af de regulerede grundbeløb og medfører ikke nedsættelse af indekstillægget."

Nævnet udtaler

Det fremgår af sagen, at udbetalingerne fra klagerens pensionsordning startede den 1/4 2011. Nævnet lægger til grund, at klageren herefter ikke har indbetalt yderligere præmie til ordningen.

Klageren har anført, at hun ikke klager over, at selskabet ikke udbetaler opsparet bonus ud over pensionsydelserne, men at hun klager over, at det beløb, som hun modtager, ikke bliver reguleret med den procent, som er stillet hende i udsigt i kontrakten.

Af de gengivne forsikringsbetingelser fremgår det, at "Det i policen anførte grundbeløb reguleres på grundlag af de indbetalte præmier". I "Aftale om pristalsreguleret alderdomsforsikring" af 1/12 1967 fremgår det bl.a. "Som tillæg til den forsikringsydelse, de på policen indbetalte præmier berettiger til, udbetales gennem selskabet det månedlige indekstillæg, som den forsikrede måtte oppebære gennem loven".

Det følger heraf, at klagen ikke har krav på, at pensionsbeløbet reguleres efter, at udbetalingen fra ordningen er påbegyndt, og præmieindbetalingerne er ophørt. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at der efter den 1/4 2011– når man ser bort fra statens indekstillæg - ikke er sket en regulering af klagerens ydelse.

Klageren har endvidere anført, at hun gerne vil vide, hvordan selskabet er kommet frem til de beløb, hun får udbetalt. Hun har anført, at selskabet jonglerer "efter min opfattelse med tallene rundt, så det er umuligt at vide, hvad der er op og ned og reelt og overensstemmelse med faktisk lovgivning på området. Det er en jungle!"

Selskabet har i brev af 17/6 2010 og 16/3 2011 meddelt klageren henholdsvis prognose for udbetalingerne ved førtidspensionering og en opgørelse af den årlige udbetaling, når udbetalingen begynder den 1/4 2011. Selskabet har i brev af 15/7 2014 oplyst om udbe-

talingerne i perioden 2011-2014. De heri oplyste udbetalinger er i overensstemmelse med oplysningerne om størrelsen af alderspensionen i selskabets brev af 16/3 2011.

Nævnet bemærker endvidere, at klageren – når bortses fra statens indekstillæg – er garanteret en ydelse på 23.697,41 kr. årligt, og det er præciseret, at der er tale om en livsvarig ydelse med en udbetalingsperiode på mindst 13 år.

Nævnet bemærker, at nævnet ikke har fundet anledning til at foretage beregninger af klagerens ydelser. Nævnet henviser i denne forbindelse til, at Finanstilsynet fører tilsyn med blandt andet pensionsselskaberne og herunder påser, at selskaberne overholder reglerne om beregning og fordeling af realiseret resultat til pensionskunderne.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand